

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v torek 8. januarija 1884.

Letnik XII.

Žganje — ponočevanje — poboji.

Kdor le nekoliko pregleduje življenje našega ljudstva, kdor vsaj kterikrat premišljuje njegovo sedanje življenje, mora z žalostjo priznati, da slovensko ljudstvo gine in mora tudi poginiti ravno zavoljo nesrečnega — žganja. Ta strupena pijača je prišla tako v navado, da jo pijo stari in mladi, možki in ženske.

Začne se s tem strupom že pri otrocih. Brezpametni stariši dajejo ga tu pa tam za poskušnjo celó otrokom, kateri še shodili niso, češ, otrok se mora utrditi. Le nekoliko odrasli otroci, še pastirji, pijo že slastno žganje. Delavci se med delom radi pogostokrat krepčajo z žganjem, sicer, pravijo, ne morejo delati tako dolgo in tako vztrajno. Pri vsaki priložnosti, tudi za „likof“ in „stavo“, pije se pri nas žganje. In kar je najgrše, še celó ženske le prerade poskušajo to „spečenino“, špiritovo žganje. Pride nedelja, pridejo prazniki; fantje in možje gredo po krémah, a ne da bi pili vino, pit gredo večinoma žganje. Nahajajo se med ljudstvom celó tako uglajeni in posmojeni pijanci, katerim se žganje ne zdi dovolj pekoče in močno, zato si za odškodnino in pobiljšek včasih tudi kako merico samega spirita privoščijo.

Ker je žgana pijača tako navadna, tako vsakdanja postala, zato tudi zli nasledki te nezmernosti ne morejo izostati. Poleg tega, da se s tem zapravlja zasebno premoženje in cele kmetije, poleg tega, da zavoljo žganja ljudstvo dan na dan npravno bolj propada, da se širi nečistost, so tudi poboji, posebno v zadnjem času, prištevati neizogibnim posledicam pijančevanja.

Po nekterih krajih je pregreha, da nobeni večji prazniki ne minejo brez boja, že tako rekoč v modo prišla. Meje sorškega polja na pr. so bile v preteklih božičnih praznikih na štirih straneh s človeško krvijo oskrunjene!

Rekli smo, da je temu — vsaj večinoma — vzrok žganje. Drugi vzrok pa je ta, da se zlasti

po deželi premalo pazi na čas, kdaj se morajo krčme zapreti. Le pomislimo, kaj more vendar dobrega priti iz tega, če se začne piti popoldan, nadaljuje zvečer, potem celo noč in včasih še le drugi dan dopoldan (če že ni prej vse obnemoglo) konča? Le prevdarimo, kaj zamore pač iz tega slediti, če se pije morebiti poprej na brezmeren način vino, a potem še bolj brezumno žganje, če ne, kar je zeló običajno postalo, izključljivo le žganje? Ali se bomo čudili, da se po žganji poživinjeni stepajo do krvavega ali celó do smrti? Pobijalci v takem stanu tudi ne morejo dosti premišljevati, kam se bije, niti s čim se pretepa; kar je ravno pri rokah: koli, noži, vile, vse se jim zdi pripravno.

Od vseh strani slovenskih pokrajin se sliši o groznih nasledkih žganjepitja in ponočevanja, od vseh vetrov odmevajo kliči: na pomagaj! slovenskemu ljudstvu. Ozreti se je tedaj treba po pripomočkih, s katerimi bi se opomoglo temu prežalostnemu stanju našega, sicer dobrega ljudstva.

Dva pripomočka temu posebno povdarjamo, ktera morata, povsodi in z vso oestrojstjo uporabljena, vsemu temu velikanskemu zlu več ali manj pot zapreti. Prvo — kar je „Slovenec“ tudi že omenil — je izdatno obdačenje spirita, in drugo, da se strogo pazi na spolnovanje zakona, s katerim je določena ura, do ktere se sme točiti.

Kar prvi pripomoček zadeva, je to „condicio sine qua non“. Kajti, kaj pomaga žganje še bolj obdačiti, če je pa špirit, iz ktere ga se to žganje napravlja, oziroma tako po ceni? Kaj pomaga, če se le krčmar, ki je že itak preobdačen, še bolj pritiska, a se pri tem žganje v vsaki bajti doma dela in pije neobdačeno? Treba je le malo ozira po naših vaseh, in sprevideti mora vsak, da se, čim dražje je žganje po krémah, tim bolj množi pitje špiritovega žganja na domu. To gostilničarji in „šnopsapotekarji“ sami potrjujejo, rekoč, da je pri špiritu še največ dobička, ker ga ljudje na litre kupujejo in doma v žganje spreminjajo, namestu da bi krčmarjevo žganje drago plačevali.

Gotovo bi za naše ljudstvo ne bilo važnejega zakona, kateri bi na njegovo življenje, na njegov telesni in dušni razvoj, na njegovo časno in večno srečo bolj vplival, kot zakon o davku, in sicer velicem davku, na špirit. S tem pa ni rečeno, da bi se tudi na žganje ne smelo bolj pritisniti. Saj smo zgoraj omenili, da fantje in možje tudi po zadnjem podraženji žganja še zmiraj prav pridno zahajajo v krčme, zvečer in ponoči že zavoljo družčine.

Posebne vrednosti bi bilo tudi strogo spolnovanje družega zakona, namreč deželnega in državnega zakona, ki določuje, do ktere ure se sme pozimi, do ktere poleti točiti in da se le izredno in za nekoliko pristojbine zamore dobiti pravica, čez deseto ali najjeto uro zvečer imeti krčmo odprto. Jasno je, da popivanje do jutra ali celo noč ne more imeti drugih nasledkov, kakor teh pogubonosnih, ktere nam kaže sedanje življenje po kmetih. C. k. okrajnih glavarstev, posebno pa županstev je vestna dolžnost na to z vso skrbjo paziti. Le resno voljo je treba pokazati, ne pa izgovarjati se, da tudi kak pošten in miren človek včasih rad dalje posedi, če tudi do polnoči ali še dalje. Saj se menda vsak lahko do zakonite ure okrepeča in zgovori; sicer je pa, kakor smo navedli, tudi izjema pogojno dovoljena.

Tu pa tam se po srenjah krčmarji celó izgovarjajo, da še takega zakona ni ne. A zakoni za to so, in sicer iz l. 1840 se nahajajo v zb. prov. zak. 109, iz l. 1855 v dež. zak. 80, v drž. zak. 402; (gl. „Nauk slov. županom“). Če se je pa tu ali tam v teku časa in in po zanemarjenji dotične oblasti na te zakone preveč pozabilo, naj jih županstvo na novo proglasi in potem strogo gleda na to, da se dejanstveno izpolnjujejo.

Razumništvo slovensko! prva in največa potreba našega ljudstva, kakor kažejo vsi pojavi, je ta, da se nezmerno pitje žganja in preveliko ponočevanje ljudstvu zabrani. Zato se je pa treba tudi vseh sredstev poslužiti, ktera bi le količkaj utegnili ustaviti to morilno kugo. Ljudstvo slovensko je v skrajni

LISTEK.

Erna.

Kako je slepa materina ljubezen umorila lastno hčer, pokaže v „Tr. Tagbl.“ v prekrasnem obrazu pisateljica Regina S. Podoba iz gosposkega življenja je tako zanimiva, da si ne moremo kaj, da bi je ne podali našim čitateljem in čitateljicam v lastno ogledalo.

„Kaj mislite, doktor? Vtepla si je v glavo, da hoče po vsakem načinu na ples jutri zvečer in krutost bila bi, ko bi se ji ta radost odrekla.“

Stari zdravnik, ki ni bil ravno prijatelj poklonom, vgrizne se na jezik, spusti nekoliko trdo svojo palico na tla, in pravi: „Kaj jaz mislim? Blaznost bi bila, ako bi kaj tacega le poskušala. Za nasledke ne sprejemam nobene odgovornosti.“

„Ljubi doktor, saj je že cel koš enakih napadov srečno prestala in —“

„In to je ravno vzrok, da bi morala sedaj bolj previdna biti. Dobro jutro, madama! — Bog me obvaruj takih mater!“ mrmra doktor, ter vrata za saboj zaloputne. „Umorila bo dekle in potem bodo pa

mene dolžili. Za Boga, kako bi se mi prileglo, ko bi vsaj enkrat na kako pametno žensko naletel!“

Erna je sedela od blazin obložena v naslonjači, ko mati k nji vstopi. Ako ste mladost in lepota vstani podkupiti smrtnega angelja, da ne zamahne z mrzlo koso svojo, bi se tu pač lahko o podkupovanji govorilo. Obraz ji je bil blede ko marmor, ter je na mali ročici počival, oči imela je zaprte, kakor bi spala, v drugi roci je pa nekaj cvetlic držala, ki so ji pa ravnokar odpadle ter se po snegobelevi odeji raztresle.

„Ah ali ste vi, mama? Kako ste zamogli pač tega trdovratnega doktorja pregovoriti, da mi je nekaj zapisal, kar me bo prav kmalo kvišku spravilo! Oh tako za smrt sem utrujena. Ljuba mati, skrbite, da mi pomagata. Jaz mislim, da doktor ne bo imel nič proti temu, ako grem na ples, in tja moram ali živa ali pa mrtva! Prinesite mi semkaj mojo obleko, da jo ogledam, ali je tako lepa, kakor bi jo jaz rada ali ne. Preden pa zopet odidete, podajte mi še ogledalo, meni se zdi, da sem jako blede.“

„Ne sedaj“, pravi prestrašena mati, „preveč si utrujena; potrpi toliko, da se malo okrepeš.“

Bleda lepoticah omahne po postelji, ter trudne oči zapre. Nič ni pomagalo, če tudi si je domišljevala, da je še pri moči.

Zvonček nad vratmi se oglasi in rožna rudečica razlije se po bledem licu bolnice. „Mati, Feodor je prišel. Recite mu — recite mu —“ in bodeča bolečina na sencih prisilila jo je, da je umolknila za nekaj trenutkov, preden ji je bilo mogoče dalje govoriti, — „recite mu, da mi je že mnogo bolje in da naj pride jutri po me in pa to-le mu dajte.“ Izročila ji je za Feodorja majhen listek.

„Zagrinjalo odgrnite ljuba mati, kako lep večer imeli boste danes! Kako se veselim na ples! Dajte mi obleko. Oh mati, ta zdravila so pa v resnici čudodelna. Še nikoli mi ni bilo tako dobro pri sreč. Bog vé, kaj bi se bilo z mano prigradilo, če bi mi ne imeli boljšega zdravnika, kakor je dr. Helberg. Meni se zdi, da bi mu bilo prav, ako bi se jaz leto in dan po postelji valjala in bi mu tako žepe polnila.“ Vstala je in se podala do družega naslonjača in poklicala je Marijo, da ji pride lase spletati.

„Počasi, počasi Marica, moja glava ni še vsa v redu. Da, da, tako, tako mi je všeč, pravi Erna, ko ji Marica kito za kito na lepo vstvarjeno glavico pripenja. Te le bisere mi pa na levi strani glave tik za ušesom pripni. Kako se mi lepo podá, ali ni res, mati? Tukaj Marica,“ pravi Erna, ter ji pomoli nogo, da jo obuje v svilne nogovice in baršunaste čevljice.

„Nekoliko si odpočij, ljuba Erna, pravi mati,

nevarnosti, da se zavoljo žganja pogubi časno in pogubi večno. Kdor bi ga obvaroval te strašne nadloge in gotovega pogina, ta bi se po vsej pravici smel imenovati največi dobrotnik slovenskega ljudstva!

Vojaške razmere Mlado-Laškega.

Italija se je, — za koliko časa in s kako odkritosrčnostjo? — zavezala z nemškim in avstrijskim cesarstvom; ako stvar pogledamo površno, videti je, kakor da bi bili le-ti dve države po ti zvezi varni za hrbtom in da ste se ukrepili s to zvezo. Kako pa je bila Italija pridobljena za to zvezo?

V Berlinu so začeli kazati „na“ rimsko vprašanje in na sedanjí položaj papeža v Rimu, kateri je bil njemu vzet. V časniku „Post“ je bil meseca decembra sloveč stavek o rimskem vprašanju in odsilhal se je začelo diplomatično pogajanje, konec je bil, da se je zedinjena „Italija“ iztrgala Franciji in se priklopila cesarstvu. Še spomladi l. 1882 je bil Gambetta v Italiji, da bi pogrel zopet italijansko-francosko prijaznost; še tačas se je hudoval laški minister unanjih poslov nad Bismarkom, ki ni hotel pritrditi, da je vprašanje o papeštvu zgolj laško vprašanje; a komaj je Bismark zatrdil ali rekel zatrditi, da je to vprašanje tudi nemško in papeštvo za Nemce važno, spreobrnilo so se ministri ob Tiberi in so zlezli pod prusko-avstrijsko krilo, ter so obljubili, da bodo lojalni tudi, kar se tiče „irredente“.

Kako vendar, da se je to moralo zgoditi? Ali bi bilo to mogoče, ko bi Piemont imel čiste roke in bi si jih ne bil omadeževal z oropanim Rimom in s cerkveno državo? „Hudobija se sama tepe!“

Piemont se je ustrašil, ko so začeli rimsko vprašanje pretresavati po inostranstvu, groza ga je obhajala, ko je svet jel govoriti o trdi sužnosti, v kateri so poglavar krščanstva in ko so sv. oče našli sočutja ne le pri katolikih, temuč tudi pri drugovercih, začelo je Mlado-Laško s postavo 9. junija 1882 pomnoževati svojo armado za 100.000 mož, kakor da bi denar na poti ležal. Huda vest silila je Mlado-Laško k pomnoženju vojne in k odiranju ljudstva. Ali pa so ljudstva le zaradi tega, da s potom v obrazu in z žulji svojih rok plačujejo nebo-upijoče krivice, da stradajo leta in leta, samo da se ostuden rop varuje.

Le pomislimo vendar, da ima nekdaž bogata, a sedaj obubožana Italija, ki šteje 28½ milijonov prebivalcev, v mirnih časih 714.958 mož vojne, ki se ob vojskinem času (vsaj na papirji) daje zvišati na 1.985.619. Redni vojaški budget znaša za l. 1883 205.493.054 lir, izredni pa 43.716.666 lir, skupaj tedaj 249.209.720 lir (1 lira = 0.40½ gl. av. v.) In to vse mora biti, ker imajo slabo vest, kar se tiče Rima in cerkvene države. Ko bi se pa vojska začela, treba bi bilo ogromnih stroškov, ker manjka vsega in je vojna v slabem stanju. Avstro-pruska zveza je drugim državam, Angleški, Francoski, Ruski, trn v peti. Sicer je še mir in znabiti bode še v tem letu, pa seme svetovnih preprirov je povsod raztrošena in vidno poganja. Kako se mora Italija ubraniti imenovanim trem vlastim na morji? Vsaka

teh se lahko sklicuje na zgodovinsko pravo in zaradi katoličanov začne vojsko z Laškim, napada dolgo obrežje tirenskega in jadranskega morja in bombarduje pomorska mesta. Kaj hoče Mlado-Laško s svojim slabim brodom? Pred kratkim so uradno priznali, da bi bilo za utrjevanje bregov treba milijarde lir. Res, da! Ustajniška vlada mora drago plačati — svoj rop.

Ali ni to krvaveča rana na državnem telesu? Vse državne moči se morajo rabiti v to, da se krivica brani zoper ves svet v orožju. — Rim, glavno mesto Italije, se mora utrditi, kaj pak! Trdnjave, ki nađaleč segajo okoli mesta, da so v zvezi z mestnim ozidjem, so že stale lep denar in ga še bodo. Rim ima postati trdnjava prve vrste. Vojaški strokovnjaki pa vendar pravijo, da mesto na Tiberi ni prav nič prikladno za trdnjavo in se vsak čas lahko preoblada. Preblizo je morju, da bi bila trdnjava na suhi zemlji, a zopet predaleč za morskó trdnjavo. Več ur na okoli lahko tuje ladije vojakov izkreatjo, mesto lahko zapró in izstradajo.

Se vé, dokler niso poznali smodnika in ni bilo topov, dokler so dežele vse naokoli podložne bile rimskemu geslu in je vse sredozemsko morje bilo rimsko notranje jezero, takrat je bilo središče sveta ob Tiberi, ne daleč od Ustja, a sedaj je to vse drugače. Danes je Rim najmanj prikladno mesto, biti glavno mesto večji državi ali še celo trdnjava prve vrste. Da bi ga branili ob vojskinem času, bilo bi treba 3 do 4 vojnih oddelkov, ki bi jih odtegnili glavni armadi.

Kje pa je vojaško težišče Italiji? Na severu na gorenjem Laškem. Tam je neka zemlja najbolj raztegnjena, od gore Monte Rosa da lagne pri Benetkah. Tam cvete najbolj poljedelstvo, obrt in trgovstvo, tam je največjih in najbogatejših mest. Greben Alp nareja naravni nasip in prvo črto za boje, južno pregorje je druga, a pobrežje ob Padu tretja bojna črta. Tam je glava Italiji. Tam so bile tudi razsodilne bitve. Iz Gorenje-Laškega se ozki rob ob Italiji zopet pridobi, ako bi bil po nesreči v vojski zgubljen. Mlado-Laško pa je v svojem brezumnem sovraštvu izvolilo papeževó mesto za vojaško središče, iz srede laške zemlje je glavo naredilo, potrosilo je milijone, a vendar zgubilo vojne moči. Rim je slaba stran za Italijo, tudi v vojnem oziru. „Kdor o papežu je, umrje!“

Longobardi so sicer posedli največji del Laškega, a njih glavno mesto je bilo v Paviji, Teodorih je obtičal v Veroni ob Adiždi, Bonaparte je imel svojega namestnega kralja v Milanu, le zarotniki naših dni so šli iz sovrašstva do cerkve in papeža v nesrečno nastavo ob Tiberi. Prišli so notri, a kako se jim godi! — Tako piše „Rehsztg.“ Tako razmotrovanje nas potrdi o tem, kar smo že večkrat poudarjali, da v Evropi ne bode stalnega miru, dokler se rop nad Rimom in cerkveno državo ne povrne. Kaže nam pa to neizvedljiva pota božje previdnosti. Ob tistih časih namreč, ko bodo poglavarja katoličanov njegovi lastni sinovi najhuje stiskali, oglasil se bode nekdo, o katerem se bode najmanj pričakovalo. Dasi ravno se to ne zgodi iz pravega namena, zgodi se vendar-le in potrjuje se pogovor:

slila sem, da je na smrtni postelji ali pa vsaj blizu smrti.“ Ko se je Erna plesaje memo nje vrtila in so ji vseh oči sledile in vsaka usta le njeno hvalo govorila, obledela so Vjerina lica — od jeze. Kako je sijajna, kako bliščobna! Bolezen ji je lepoto le povišala in kako ponosno mladi Vjarovič z njo po dvorani drči. To ne sme tako ostati! Pogum, strahopetno sree! Premagala se je Vjera in se med plesalce zmešala. Razburjenost in kretanje naslikali ste kmalo zalo rudečico na obledela lica, oči so se ji svetile v divjem ognju in da bi Feodor že ne bil za trdno obljubljen Erni, danes bi se bil pri Vjeri vjel. Vseh oči bile so oprte na obe nasprotnici in razkošna godba, sijajna razsvetljava, omamljajoči vzdih cvetlic, živahni ples in krasne toalete zmešale so do malega vsem možgane in srca so jim krepkeje bila.

„Moj Bog, ali je res Ebersburgova Erna tu?“ začudi se nečak dr. Helberga. Stric je rekel, da boče ta ples z lastnim življenjem plačala, ako se ga vdeleži. Kako je lepa!“

Ples je trajal do takrat, ko so jele že zvezdice bledeti in ko se je cveticam že cvetje od velike soparice, ki je bila v dvorani povsilo!

„Kako duhovito lepa je ona gospica“, pravi že starikav gospod mladenču ob čegar laketi se je opiral, „kdo le je?“

„Bog blagoslovi pravičnega in še celó njegovi nasprotniki delajo njemu na korist!“

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. januarja.

Notranje dežele.

V gosposko zbornico imenovalo se bode prav kmalo zopet nekaj novih članov. Na mesto umrlega Josipa Szuzskega pride grof Stanko Tarnovski, redni profesor na krakovski univerzi kot dosmrtni član v gosposko zbornico.

Državnozbornska desnica pripravlja se počasi na bodoče zasedanje, ki se 22. t. m. zopet prične. 21. t. m. posvetoval se bode poljski klub gledé postopanja nasproti Wurmbbrandovemu predlogu o proglašenju nemškega jezika, kot postavno državni jezik.

Ali pojde cesar Franc Josip v Rim sv. očeta in laškega kralja obiskat? Od kar se je nemški cesarjevič ondi mudil, ga ni dneva, da bi nemške novine, zlasti „Köl. Ztg.“ in pa „Germania“, o tem popotovanju ne donašale daljših in krajših razprav. Pa ne samo ti dve, tudi drugi listi pečajo se s tem sedaj na dnevnem redu stoječim vprašanjem. „Tribüne“ prinaša pogovor avstrijskega državnika v Rimu z imenitno osebo laške vlade in ta pravi, da je javno mnenje v Rimu sedaj sicer dobro, vendar pa nima nihče poguma, da bi odgovornost prevzel za slučaj, ko bi morebiti vendar le predrzna manjšina, t. j. „irredenta“ porabila prilžnost in cesarjevo navzočnost zasramovala. „Pa naj se dotični kolovodje za tačas zapró.“ „Že prav, pravi Lah, sovraštvó do Avstrije bi se s tem le poveljalo; vrh tega bilo bi pa tudi potovanje v Rim za cesarja samega jako mučno, dokler se ne podere stena, ki se dviguje med Vatikanom in Kvirinalom.“ — To kaže, da Lah bolj čuti, kakor Nemei, da je potovanje katoliškega vladarja v Rim pri sedajnih okoliščinah nemogoče. Se vé, to jih uči njih katoliški značaj. Tedaj so pa tudi take razprave po nemških listih popolno nepotrebne.

Kneza Friderik Liechtenstein in Khevenhüller izjavila sta se po dunajskih časnikih, da se ne bota vdeležila glasovanja v gosposki zbornici ogerskega državnega zbora gledé postave o zakonih med židi in kristjani. Knez Liechtenstein pravi, da so ga za to glasovanje od dveh strani nagovarjali, knez Khevenhüller ni dobil nobenega povabila, temveč ga je časnikarska bistrournost oziroma „honorar od vrste“ sama potisnila v število tistih avstrijskih kavalirjev, ki imajo tudi madjarsko domovinstvo in pojdejo vsled tega v Budapešto glasovat — če pojdejo?!

V hrvaškem deželnem zboru preiskujejo vzroke izgredov, ki so se minulo leto meseca avgusta in septembra ondi vršili; dalje, če se ni po imenovanju kraljevega komisarja generala Ramberga prelomila ustava in če se je, skleniti hočejo poslati peticijo do cesarja, v kateri bodo izrekli željo, da naj se v bodočnost enaki samovoljni prestopki od strani ogerskega ministerskega predsednika zabranijo.

Vojaška krajina ima še dve zapreki, kateri mora prekorčiti in odstraniti, predno bode popolnoma dejansko in postavno z materno deželo Hrvaško združena. Prva zapreka, ki se bode pa lahko odpraviti dala, je različnost postav v pravosodju, v opraviljskem oziru, v denarstvenih zadevah in se bode stvar brez posebnih težav še letos v sporazumljeni vlade z deželnim zborom rešila. Težavneja bode odprava druge stene, ki se še med Hrvaško in Krajino dviguje in ta je različnost med doneski k državnemu

ktero so rudeče lica na hčerinem obrazu vedno bolj skrbeti jele in so bile proti marmorni bledosti lepih lic v živem nasprotju. „Menim, da si vendar-le preveč usojaš.“

„Nikari tega ne mislite, mati, pogledjte me vendar, kako izvrstno izgledam! Sicer bi pa na današnji ples morala, ako me tudi življenje stane. Vjera je poslednjič nad manoj zmagala, danes pa ne bo! In nevarnosti pa res ni čiste nobene, ker se tako zdravo in lahko čutim. Nadjam se, da bodem jako sijajen večer doživela.“

Vtaknila si je še biserne uhane v mali ušesi. Lepo se je prilegala obleka okoli zalih njenih udov in na roci lesketalo se je njegovo darilo. Prijela je za šopek in prekrasne cvetlice so šepetale sladko nado mlademu sreč. Nepopisljivo milo se je materi nasmehljala, rekoč:

„Poljubite me še mati in recite, da ste ponosni na svojo Erno“. Marica ji plašč ogrne, mati pa sto- in stokrat še ponovi, naj se varuje prepriha, naj ne živa preveč sladoleda, naj ne pleše preveč in več enacega. Erna je hitela urnih nog k vozu in odrdrala je na ples — bolnica.

„Ebersburgova Erna je prišla“, počil je glas po igrišči in mlada v črn baržun oblečena gospica Vjera vgriznila se je iz zavisti v ustnice, rekše: „Mi-

„Ebersburgova Erna, odgovori mehanično mladeneč, ter ji z očmi sledi.“

„Ali veš, kaj govoriš, vpraša starček mladenča ter ga potipa za ramo.“

„Kaj pak da, Ebersburgova Erna je“, odvrne mladeneč.

„Zakaj jo pa tako divje gledaš, pravi zopet starček. Ali jo morda Lelj iz njenih modrih oči pušico na te sprožil?“

„Usmiljeni Bog!“ vsklikne mladeneč od starčka planivši, ko mu zadene obupen krik na ušesa. „Prostora tukaj-le, in pomagajte! Odprite okna!“

Erno so omedlelo mimo njega k oknu na sveži zrak prinesli.

Da, Feodor, zastoj klečiš poleg nje; le otiraj, kolikor ti drago njene drobne roke, le gladi mehke lase po modročilastih sencih, le šlataj po žili za pestjo in poslušaj na bitje srea. Zastoj! Nič ne boš opravil. Erna je mrtva!

Feodor, za ktere ga je darovala svoje mlado življenje, nesel jo je domov. Biseri so se lesketali iz mehkih las, ko so jo položili na mrtvaški oder in še po smrti je bila lepa, da ne kmalo kaj enacega. Sree, ktere ga si je želela, si je priborila, in drago zmago se svojim življenjem plačala.

proračunu. Hrvaški proračun določuje se v hrvaškem deželnem zboru, za Krajino ga imata pa do leta 1888 pravico določevati ogerski finančni minister in pa hrvaški ban. To bi bilo pa vendar le nekoliko čudno, da bi krajinski poslanci glasovali in dovoljevali proračun za Hrvaško, za lastno zemljo bivšo vojaško Krajino pa bi ne imeli pravice ktere ziniti. Nadjamo se, da se tudi ta in sicer važnejša stena podere, ki Hrvaško od Krajine loči, da bode eden in tisti narod tudi enih in tistih pravic deležen.

Vnanje države.

Papežev državni tajnik *kardinal Jacobini* je odposlal na vse papeževe poslance pismo, v katerem se določno izreče, da bi sv. oče katoliških vladarjev v Rimu nikakor ne mogli v enakih okoliščinah sprejemati, kakor se je to protestantovskemu princu zgodilo, ker katoličanom nasproti veljajo vsa druga načela. Pismo dostavlja, da naj se to javi vsem vladarskim hišam.

Pruska vlada pogaja se z Vatikanom za nastanovo škofijskega pomočnika v poznansko-gnezinski nadškofiji. Vatikan je predlagal iz tega namena osobo, ki pa menda pruski vladi ni „persona grata“. Centrum državnega zbora v Berlinu bo takoj v svoji prvi seji zahteval, da pride na dnevni red predlog o zopetni vpeljavi opuščenih pruskih cerkvenopolitičnih ustavnih članov, ki se je ob priliki cesarjevičevega potovanja v Rim od dnevnega reda odložil.

Na Španjskem pripravlja se po tistem vojska zopet na ustajo. Da bi jo bolj naše privezal, hoče vojni minister vsem vojakom od prostaka do polkovnika plačo zdatno zvišati. Vpraša se le, ako se to res zgodi, komu bo vojska v bodočnosti bolj udana, kralju ali vojnemu ministru, ker se menda o vojnem ministru dvomi, ali je sam kralju zvest ali ne.

Ruskega naroda polastila se je zopet ista nemirnost in razdraženost, kakor v dnevih leta 1881 meseca marca, ko so umorili cara Aleksandra II. Nihilisti dvignili so zopet strupeno svojo glavo, ter so usmrtili moža, ktere ga so se najbolj bali, kateri bi jim bil s časom morda vendar-le kos postal, kajti mnogo zarot je zasledil in mnogo udeleženihih oseb je spravil pod ključ. Sudejkin, bil je nihilistov trepet in maloktera zarota se je spočela, da bi ji ne bil prišel na sled. Temveč se je čuditi, kako zvito morali so postopati nihilisti, da so ga dobili v svojo oblast, ktere se sedaj še javno hvalijo po svojih časnikih, ktere po skrivnih kotih tiskajo. Ob enem pa tudi obetajo množico novih napadov na nepriljubljene osebe. Dolgo deluje že grozna stranka nihilistov na skrivnem kotu enako po ruskem državnem življenju, in pripoznati se jim mora, da so jako oprezni in previdni. Pri tolikem podjetju, kakor je ravno nihilistično, ki hoče celó državo, ki skoraj pol sveta obsega, preobrniti, se je pač čuditi, da jih je še tako malo svoji predrznosti v žrtve padlo. Nič več kakor 31 oseb bilo je na račun nihilističnega rovanja obojenih, 8 padlo jih je v boji z redarji in orožniki, 3 pa so se sami ustrelili. Res je, da jih veliko več po mokrotnih ječah in pa v Sibiriji zdihuje, vsekako pa je to jako pičlo število v ožgled ogromnega števila zločincev, kar nam izvestno spričuje o višjem razumništvu, ki v tem zarotnem društvu vlada. Za trdno se nadjajo s svojim rovanjem konečno vendar do tja dospeti, da se bode ves ruski narod vzdignil proti svojim zatiralcem. Nič manj pa se vlada ne nadjaja od meseca do meseca nihiliste popolnoma zatreti in v ta namen nezmerne svote denarja žrtvuje in je tudi že mnogo odličnih državnih dostojanstvenikov žrtvovala. Padli so po nihilistični roki smrtno zadeti višji organi policije Heyking, Krapotkin, Strelnikov in sedaj Sudejkin. Po večkrat napadeni so bili Trepov, Kotljarevski, Iljaševič, Mezencev, Loris-Melikov, Drentelen in Čerevin. Kadar vlada misli, da je nihilistični plamen do dobrega pogasila, bruhne z novo močjo na drugi strani venkaj, kakor ga je pričakovala in hušje divja, kakor popred kedaj. Kakor je videti, odnehala ne bo ne ta in ne ona stranka, pač pa bi bilo vladi svetovati, krutosti in samovoljo, ki v Rusiji še povsod nadvladuje po mogočnosti odpraviti in nihilisti se bodo zmanjšali, ter poskrili, znabiti tudi zginili.

Iz Sudana poroča Baker-paša jako resne reči. Upor, ki je ondi, je vseskozi versko-političnega značaja in bati se je, da se bo med fanatičnim ljudstvom razširil po celi mohamedanski Afriki in preko morja do iztočne Indije. Če je resnica, je menda sultan sam v sporazumljenju, da bi se vsi mohamedani vzdignili. Ulemi so v poslednjem svojem obnem zboru neki sklenili razposlati poslance po vsem mohamedanskem svetu, ki bodo oznanovali sveto vojsko in skupno ustajo pripravljali. Še celó v Indijo pojdejo. Vlada pa vse mirno gleda in nič ne reče. Baker-paša je prevzel poveljništvo, pa ne more ničesar opraviti, ker mu vojakov manjka in so mu roke popolnoma zvezane. Ako Angleži ne pošljejo pomoči ob pravem času, se mu bode slabo godilo.

V Egiptu so sklenili vsled velike potrebe in slabega finančnega stanja uradnikom plače — znižati. Kar je angleških uradnikov v egiptovski službi so neki že v znižanje plače dovolili. Tudi ministrom se bodo znižale plače. Vsa na ta način prihranjena svota znašala bo 43.000 egiptovskih funtov.

Koliko ima Mahdi vojakov? Redne vojske, ki je razdeljena v polke in vojaški opravljena, ima Mahdi 36.000 mož. Izvanredne, ktera se na-

rašča iz največje sode, kar jo je kedaj božje solnce obsevalo, pa menda 30.000 mož. Vrhovno poveljništvo ima Mahdi sam v rokah. Podredjeni so mu pa trije vezirji Ibrahim, Teban in Ahmed. O poslednjem se celó govori, da je vojaške študije v Evropi dokončal. Vsi trije služili so poprej v egiptovski armadi. Ibrahim zapoveduje redni vojski, Teban izvanredni sodrgi in Ahmed je pa vrhovni zapovednik nad topništvo. Nikakor pa ne smemo prezreti, da je arabski list „Ahbar“ to statistiko prinesel in Arabci so Mahdijevi zavezniki. Ako se morebiti polovica Mahdijeve vojske z veliko opreznostjo kot resnična vzame, bi je bilo še vedno jako mnogo za preživeti, če tudi je res, da fanatične druhalci ne zahtevajo morda nikakega plačila, temveč le peščico riža in nekaj vode. Ali tudi to stane v Afriki mnogo denarja, tega pa Mahdi nima na ostajanje.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 4. januarja. (Drobtine.) Bil sem novega leta dan zvečer pri predstavi božičnih slik. Slike same na sebi niso napačne. Na prvi pogled se mu prikupijo, kdor bolje pozna njih pomen. Kdor posluša ter ume še besede, ki se pojó v koralu, v solu, v zboru, v recitativu, segati mu morajo božične slike prav v srce.

Peveci so se pokazali vrlo izurjene. Njih glasovi so se rajsko topili v melodioznem donenju harmonija. Obžalovati je, da je bilo preveč šuma in šepetanja — pri ženskem spolu, seveda, ne pri vsem. Taka nepazljivost ni primerna plača za veliki trud, ki si ga naklada pevovodja v korist in iz ljubezni do dobre stvari. Prav bi bilo, kakor so rekli že mnogi, da bi se prihodnje božičevanje napravilo za moške posebej, za ženske posebej. Slabi spol, to sem sam videl, se bolj zanima za slike; na peto razlaganje slik pa ne pazi toliko — zato naj se temu občinstvu slike dalje kažejo, pa manj opevajo. Tako se bo zadostilo obema vrstama okusa.

„Besede“ poprej preberi, v dvoranici jih pri brleči svetlobi ne moreš, in ko bi jih, jih v šumu ne boš dobro umel. Teh „besed“ je bilo dosti na prodaj, lani in letos, po 5 kr. kos. Po takem strmim, kako pravi dopisnik novomeški, da so se „mu“ naravnost odrekale. (Glej včerajšnje pojasnenje. Vred.)

Danes, 6. januarja, se nam je prvokrat pred oči prikazal „Duhovni Pastir“, povse vredni naslednik „Slov. Prijatlu“. Oblika je okomična, vsebina raznolična. Tisek (pridižni) bi bilo želeti malo debelejši, kar bi se lahko zgodilo, ker je med vrstami dosti presledka. Gladke platnice so zunaj primerno potiskane, znotraj pa je videti veliko — praznega. Škoda za toliko neporabljenega prostora. „Pogled na slovstvo“ bi utegnil na platnicah najti mesto. Po naših skromnih mislih naj bi polovica „Pastirja“ zavzemala pridižna tvarina, druga polovica pa, ali vsaj tretjina, naj bi obsegala bogoslovsko tvarino, kakor jo obdelujeta „Innsbr. theol. Z.“ pa „Linz. theol. Quartalschrift“, in na ostalem prostoru naj bi se biležila bogoslovna dela (kolikor se odnašajo na „Pastirjev“ namen) vseh slovenskih narodov, pa tudi drugih.

Iz Ribnice na Pohorju, 6. jan. Nesreča, ktera nikdar ne miruje, nas je ob polnoči od 5. do 6. t. m. v velik strah pripravila. Začelo je namreč malo pred 12 v sredi vasi pri g. Petrun-u, občespoštovanem posestniku in gostilničarju na vso moč goreti. Akoravno so Ribničanje hrabro gasili, in vse storili, kar je le mogoče bilo, posebno ženske, ktere so neutrudljivo vodo iz 6 štepihov za brizgalnico nosile, vendar ni bilo mogoče poslopja rešiti. Hlevi so do tal pogoreli, od zidane hiše s „šindelni“ pokrite, je le ena sama soba in klet cela ostala. Ljudi ni poškodovan nikdo, živino so še o pravem času izpustili, ktera je v divjem teku v bližnji gozd zdirjala. Tudi družega se je nekaj rešilo, a veliko, za vsakdanjo rabo potrebnih reči je vpepeljenih. Kako je požar nastal, se ne ve za gotovo; pa tako ugibljejo, da je dimnikar na dimniku neke vratice odprte pustil. Zavarovan je Petrun pri „Concordiji“.

V nevarnosti je bila cela vas, posebno, ker je več hiš s tako zvanimi „šindelni“ pokritih, ki se kakor slama radi vnamejo. Znabiti je le mirnemu vremenu pripisovati, da se požar ni razširil. Pred tremi leti se je pri scsedu enaka nesreča zgodila. Kako je tedaj pametno, ako vsak posestnik svoja poslopja zavarovana ima!

Iz Štajarskega, 6. jan. (Kandidat za državni zbor) v ptujskem volilnem okraju mesto pokojnega M. Hermana je č. g. Božidar Rajč, župnik pri sv. Barbari v Halozah. Volitev bode se vršila 31. t. m.

in nadjamo se, da bo narodni kandidat č. g. Božidar Rajč soglasno izvoljen. Da bi v tem okraju nemškutarski kandidat zmagati mogel, na to še misliti ni, vendar ko se ne bi o pravem času postavil sposoben in obče poznan kandidat, utegnili bi se pri volitvi glasovi cepiti, in to ne bi bilo častno ne za tako zavedene volilce, ne za dotične kandidate. Ormožanom gre čast, da so prvi med mnogimi sposobnimi narodnjaki opozorili na najsposobnejšega in mi smo prepričani, da je vse narodnjake po celem volilnem okraju razveselilo poročilo, da je g. Rajč pripravljen poslanstvo sprejeti.

Kot navdušen in vztrajen borilec za narodne pravice je g. Rajč pač po celi slovenski domovini dovolj poznan, tako, da se mi zdi nepotrebno v tem oziru kaj omenjati. Nimamo nikakega vzroka dvomiti, da ne bi ravno tako neustrašljiv borilec ostal tudi v državnem zboru.

Pač pa hočemo nekoliko omeniti o tem, zakaj se nam g. Rajč zdi najpotrebniši kandidat za ptujski volilni okraj. Božidar Rajč je rojen 9. febr. l. 1827 na Žvabu pri sv. Tomažu nad Veliko nedeljo, skoro v sredini tega volilnega okraja, je po dovršenih študijah služboval v Slivnici in Mariboru in že nad 20 let službuje v duševnem pastirstvu pri sv. Barbari v Halozah — torej vedno blizu ali v volilnem okraju samem, in tako pozná ne le ta kraj in ljudstvo, ampak tudi njih potrebe in koristi. Kot duhovnik in značajan narodnjak je neodvisen in spoštovan od vseh stanov, in po svojih navdušenih in izvrstnih govorih na slovenskih taborih je poznan menda vsakemu slovenskemu možu tega okraja.

Prosto ljudstvo je tukaj duhovnikom sploh vdano in se rado po njihovih svetih ravná, pri posvetnem razumništvu pa je menda že tudi tista doba minula, ko njim duhovni narodnjak samo zato ni bil po godu, ker je duhovnik; sicer pa je bil ravno g. Rajč tudi pri posvetnih narodnjakih vedno čislán in spoštovan.

Vsled teh vzrokov sodimo, da je č. g. župnik Rajč res najpripraviši kandidat in naslednik blagega pokojnika M. Hermana, in volilec ptujskega okraja naj to 31. t. m. s tem potrdijo, da ga vsi enoglasno volijo za državnega poslanca.

Domače novice.

(V katoliški družbi) je zadnjo sredo predsednik dr. Jarc dovršil svoj govor o duhovih in njihovem prikazovanju; jutri pa bode govoril gospod Josip Resnik.

(Praznik sladkega imena Jezusovega) se ne bo obhajal 13. t. m., kakor je pratkar v Blaznikovi pratiki napovedal, ampak še le drugo nedeljo po razglašenju Gospodovem, t. j. 20. januarja. Ravno tako se spomin vernih duš letos ne bo obhajal že 2. dan meseca novembra (ker takrat je zahvaljena nedelja), ampak v ponedeljek potem, t. j. dne 3. novembra. Berilo v letošnji veliki pratiki je v resnici prav odbrano, le pratkar bo moral nekoliko bolj paziti, da se mu pri vrstjenju praznikov enaki tiskarski pogreški ne bodo več vrivali.

(O Cecilijanskem petji) piše se iz goriške okolice v „Soči“ (XIV, 1) med drugim tudi: „Latinsko eno in mnogoglasno petje zahteva se pri veliki, petih mašah, ko je ljudstvo po svojih peveih združeno po nekdanji navadi z mašnikom in moli ali poje z njim ene in iste pesmi: Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus. Pa tudi pri takih mašah dajo se vplesti pesmi v ljudskem jeziku po izrečnem dovoljenju papeževem.“ To se ima v Ljubljani v stolni cerkvi sv. Nikolaja za velik greh, in res ne čujemo o velicah praznicah nikdar kake slovenske pesmi, kar verno slovensko ljudstvo zeló zeló žali. Ne v adventu pri petih zbornicah, na sveti dan, na svetih treh kraljev dan — nikdar ne slišimo pri slovesnih mašah slovenskega petja, kar je prejšnja leta vendar se godilo v veliko spodbudo vernega ljudstva. Ako že pri veliki mašah ob desetih se poje le latinski, zakaj ne bi se vsaj zjutraj pelo slovenski?

(Slovstvo.) Katoliška Apologetika za višje razrede srednjih učilišč. Napisao dr. Feliks Suk, profesor bogoslovja. Odobrila nadbiskupska duhovna oblast. U Zagrebu 1883. Troškom i nakladom kr. hrvasko-slav.-dalm. zemoljske vlade. Knjigotiskara i litografija C. Albreehta. 8°. VI. 162 str. To je dobro spisana in lepo tiskana šolska knjiga, po kateri se ima veronauk razlagati v petem gimnazijskem razredu. Stvar sama je za učence na tej stopinji

bolj težka; pisatelj pa jo je tako razredil, da se bolj potrebne reči ločijo od manj bistvenih, in se učenje mnogotero zlaščuje. Ker bode tudi v slovenskih srednjih šolah treba taci naučeni knjig, obračamo občno pozornost na to izvrstno novo knjigo hrvatsko, ter hočemo o priliki kaj več o njej spregovoriti.

(Slovensko gledališče.) Na sv. treh Kraljev večer je bilo gledališče vse polno. Igralci in igralko so storili svojo dolžnost, poslušalci bili so zadovoljni. Ali bodi tu pritaknjeno nekaj. Naj bi vsaj slovensko gledališče ne nosilo na oder tujih sem ter tje polzkih, malo podučljivih, v prvi vrsti pa narodu našemu čisto neumljivih iger! Ni čuda potem, če se galerija smeje, ko to ni umestno. Naš človek gre v gledališče, da se zabava, podučuje ali je vesele volje. Letos in lani pa ni bilo še nobene igre za naše občinstvo in tudi ne od naših pisateljev. Povsod iščejo, le doma ne. Saj je domačih izvršnih iger, ki bi gotovo bolj ugajale, kakor tuji izdelki. „Wozu in die Ferne schweifen, sieh', das Gute liegt so nah!“ Sezite toraj po domačih igrah, po izvršnih, ki prvič niso pohujšljive, drugič vsakemu razumljive in tretjič boljše ali vsaj ne slabše od dosedanjih. Če bo občinstvo bralo na gledališčnem listu zopet kakega slovenskega pisatelja izvršno delo, napolnili se bodo vsi prostori in tega ne bo veselo le „dramatično društvo“, marveč še bolj slovensko občinstvo. Pustite toraj tuje!

(Današnji živinski mesečni somenj) je bil posebno bogat in živahen. Naši mesarji se pritožujejo, da so jim najlepšo živino pokupili tuji iz Štajarskega, Tirolskega, Koroškega in Bavarskega. Na konje so se vrgli posebno laški trgovci. Živina je bila lepa, tuji z Nemškega so kupovali posebno krave in prešiče in jih jako dobro plačevali. Bodi to migljaj našim živinorejcem, kaka živina se najboljše in najlažje spravi v denar.

(V nedeljo ranjeni vojak) ni še umrl, marveč bode skoro gotovo ozdravel, akoravno je hudo razbit in razrezan. Kranjska kost je pač sila trdna.

Razne reči.

— Vabilo k veselici, katero napravi „Čitalnica postojnska“ v svojih prostorih v nedeljo 13. januarja 1884. Spored: 1. Hajdrih: „Slava Slovencem“, moški zbor; 2. J. Blumlacher: „Mala v veliki družbi“, svirata na glasovir in navadne citre gospdč. M. Vičič-eva in gosp. Alojzij Lavrenčič; 3. J. Dürer: „Domovini“, moški zbor; 4. F. Abt: „Irena“, pesem na citre na lok in navadne citre, sestavi J. Blumlacher, svirata gg. Alojzij in Ivan Lavrenčič. 5. Tombola. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Ustopnina za ude po 30 kr., z rodbino 50 kr., za neude 50 kr., z rodbino 80 kr. K obilni udeležbi vabi najuljudneje Odbor.

— V Kranji, 6. jan. (Popravek.) Odbor Narodne Čitalnice v Kranji je primoran dopis „iz Kranja“ priobčen v 3. št. (4. t. m.) Vašega lista popraviti s tem, da pri omenjeni veselici ni sodeloval niti eden kranjski gimnazijalec, temveč večinoma dijaki dunajskega vseučilišča.

— Na Dunaji je več kot 2000 pekovskih pomočnikov zborovalo in tožilo o žalostnem svojem položaju. Sklenili so menda zopet delo opustiti, dokler se jim ne zboljša plača.

— „Die katholischen Missionen“. Mesečni katoliški list s podobami bode zopet to leto izhajal, kakor dozdaj. Prinašal bode poročila katoliških misijonarjev iz Afrike, Amerike in Avstralije, sploh iz misijonov med pagani in neverniki. Tedaj list za katoličana najznamenitniši. Bralec pa ne izve le iz katoliških misijonov, kaj in kako delujejo č. misijonarji ter razširjajo sv. vero, ampak tudi mnogo drugega, prav zanimivega. Naj opomnimo le na eno. Od srednje Afrike in Avstralije smo dozdaj sploh najmanj vedeli. Pač smo se že v šolah od tega nekaj učili; pač so svetni potovalci svoje dogodbe in iznajdbe tu in tam popisovali, ali kako revno, malenkostno, suhoparno je bilo to! Č. misijonarji, ki navadno tako daleč prodirajo, kamor še ni stopila poprej evropska noga, nam slikajo kraje, ljudstva, njih običaje res tako živo in naravno, da človek ne more lista iz rok djati, dokler ga ne prečita in potem obžaluje, da ni več, ter nadaljevanja komaj pričakuje.

Sicer pa opomnimo na to, kar smo že druga leta o tem rekli. Upamo, da nam ne more nikdo očitati, da smo hvalili, kar ni hvale vredno. Gotovo se smejo „Katholische Missionen“ z najboljšo vestjo vsem bralcem priporočevati, ki nemški umjo ter se zanimajo za katoliško cerkev in njeno rast. Iz skušnje in po poročilih vemo, da kdor si je list kdaj naročil, ga skoraj ne more več pogrešati ter ga tudi z lepoto ne opusti. S tem bodi list duhovnikom in vernikom najtoplejše priporočen.

Obseg prvega zvezka tek. leta je sledeči: Der Apostel Neu-Granada's. — Szenen aus dem Kriege in Tonking (najnovejši l. 1883). — Die Katastrophe in der Sundastrasse. — Nachrichten aus den Missionen: Klein-Asien; China; Vorder-Indien; Ost-Afrika; Süd-Afrika; Britische Nord-Amerika; Ozeanien. — Für Missionszwecke. — Beilage für die Jugend: Arumugam, der standhafte indische Prinz. Med branjem je 14 lično risanih raznih podob.

Naročuje se list v Katol. bukvarni, stolni trg št. 6, ter velja za celo leto 2 gld. 40 kr. Po pošti pa 3 gld. 10 kr. ter se pošilja vsak mesec.

— Petdeset ljudi bi bilo zgorelo na Silvestrov večer v Aarwangenški jetnišnici (na Švicarskem), če bi ne bili ljudje v pravem času pritiskali. Proti polnoči je že bilo, ko so v obližji jetnišnice nastavljeni meščani začeli obupajoče klicanje na pomagaj. Pazniki pijani kot topovi spali so spanje pravičnih in le z veliko silo jih je bilo mogoče zbuditi, ko se je dim že po celem poslopji razlegel. Konečno vendar le srečno ključje najdejo in ječe odpró. Jetniki so že vsi omamljeni v smrtnih težavah pojemale, kajti plamen je silil iz cevi, ki so ondi za zračno kurjavo, že po vseh celicah. Ogenj je nastal blizu kurišča, kjer so se drva vnela. Le pet minut pozneje in 50 ljudi bi ne bilo več med živimi.

— Grozna nesreča prigodila se je na morji ob zapadnem irskem obrežju v božičnih praznikih. Nekoliko Ireev iz otoka Klare je bilo v nevarnosti, da bi jih sodnija ne pregnala iz stanovanja in zemljišča, ker so bili še zakupnino (štant) dolžni. Da se preskrbe z denarjem, zasedejo čolnič, in dasitudi je bilo morje silno viharo, veslajo na Irsko. Nazaj gredé vidijo, da se že neka topniška ladija v luko pelje. Mislili so, da je sodnija, ki jih gre preganjat in se podvizarjo, kolikor je bilo mogoče, da bi še ob pravem času tja prišli. Ljudje so jih iz obrežja s strahom opazovali, kako se reveži boré z divjimi valovi, kar naenkrat jim čolniček zgine spred oči in vsi so se potopili, z njimi vred pa 100 funtov denarja v zlatu, po naše okoli 1000 gold.

— Velika surovost se poroča iz Sibirije: Nek zdravnik je bil zaradi hudodelstva v prognanstvo obsojen. V Sibiriji se je naselil v mestu Tjukalinsk tobolskega okraja z ženo in dojenčkom. Čez nekaj časa dojde od policije ukaz, da se mora preseliti v drugi kraj. Zdravnik je bil bolan in v postelji, ko je dotično poročilo prejel. Bolezen njegovo sta tudi dva zdravnika potrdila in vojaški zapovednik, kateri naj bi ga bil premestil, se je tudi izjavil, da si ga ne upa na pot vzeti, ker bi mu poprej umrl, preden bi ga na določeno mesto privedel. Kljub temu pride pa drugo jutro policijski uradnik s silo v hišo in mu osorno zapové, naj takoj vstane. Ko bolnik tega ni zamogel, zažuga mu, da ga bode s silo dalje spravil. Bolnik na to zahteva, naj bi prišel k njemu oskrbnik s kakim zdravnikom, da se bode prepričal o njegovi bolezn. „Tega ni potreba“, odgovori uradnik. Ko bolnik odvrne, da bode med potjo umrl, zavrne policaj, da ga to nič ne briga. „Vi boste za mojo smrt odgovor dajali.“ „Nič ne de, se bom že znal zagovarjati, kakor se mi bo ravno prilično zdelo.“ Bolnik sedaj prosi, naj bi ga vsaj v jetniško bolnišnico prenesli, na kar ga vržejo na žimnico, to na voz in odpeljali so ga. Obleden je bil le v srcaji in spodnjih hlačah. Ljudje, ki so to videli, sklepali so roke in ga pomilovali. Naposled vendar nekdo voz pridržal in revnega bolnika s kožuhom odene. Ubogi ženi so med tem doma dete iz naročja strgali in ga, kakor kak kos lesa na stran bacnili, njo pa vklenili in odgnali. Pač ni čuda, ako se takim samovoljnostim nihili po robu postavljajo! Kdo bi si ne želel boljših časov?

— Koliko se je ladij potopilo l. 1883. Preteklo leto je bilo osodepolno za vožnjo po morji, in potopilo se je še več bark kakor l. 1882, dasiravno se je to leto štelo najhujšim, kar jih je zapisanih v zgodovini vožnje po morji. Potopilo pa se je nad 2000 ladij. Na bregovih Angleškega se je potopilo 522 ladij, med temi 12 nemških. Barka ob barko trčnila je 150krat, te nesreče so se zdato pomnožile za lanskega leta. Dve tretjini teh nesreč se je zgodilo blizu angleških bregov. Ljudi je pri teh nesrečah utočilo l. 1883 nad 4200. Najhujša nesreča l. l. je bil polom „Cimbere“, kjer je bilo nad 500 ljudi.

Telegrami „Slovenu“.

Budapešta, 7. jan. Verifikacijski odsek gosposke zbornice izrekel je, da je šestdeset oglasilnic k zborovanju veljavnih; med temi je 15 do 20 takih, ki prihajajo od avstrijskih kavalirjev (veljakov).

Rim, 7. jan. Romanje k grobu Viktorja Emanuela 9. t. m. bo najbrže velikega pomena. Pride veliko tujcev. Kraljeva rodovina je že vsa tu.

Kairo, 7. jan. Ministerstvo podalo je keditivu odpoved.

Umrlí so:

6. jan. Neža Dolenc, uradnega sluga vdova, 65, let Tur-

jaški trg št. 1, jetika. — Anton Trtnik, delavčev sin, 2 leti, Poljanska cesta št. 18, oslovski kašelj.

7. jan. Marija Jevic, kajzarjeva hči, 2 leti 2 meseca, Črna vas št. 26, davica. — Helena Habič, mestna uboga, 80 let, Karlovska cesta št. 7, Marasmus.

V bolnišnici:

4. jan. Ana Mihelič, sobnega slikarja hči, 5 mes., božjast.

5. jan. Ana Miklavčič, delavka, 26 let, Pneumonia sinist.

Tuji.

5. in 6. januarija.

Pri **Maltči**: J. Klein in A. Hahn, kupea, z Dunaja. — Kahn, kupec, z Dunaja. — L. Schenk, kupec, iz Linca. — Anton Brunner, zasebnik, z Dolenjskega.

Pri **Stonu**: Adolf Hostovsky, Emerih Milhofer in Božidar Sehneker, kupci, z Dunaja. — Löffler, kupec, iz Linca. — M. Hofmann, kupec iz Siska. — Gustav Obersteiner, posestnik, iz Trsta. — T. Strlé, iz Staregatrge.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Tadej Szafranski, natakár, z Dunaja. — B. Bollesar, agent, s soprogo, iz Ljubljane.

Pri **Virantu**: Marija Gostiča, iz Ljubljane. — E. Kronasser, komi. iz Gonovic. — Jeršan, kamnopisec, iz Ljubljane. — Oberster, bukvozev, iz Ljubljane.

Eksekutivne dražbe.

15. jan. 1. e. džb. Jernej Završnik, 322 gl. Rateče. — 1. e. džb. pos. Anton Čampa, 2015 gl. Ribnica.

16. jan. 1. e. džb. pos. Anton Jalovec od sv. Križa, 1275 gl. Kostanjevica. — 1. e. džb. pos. Janez in Neža Gregorič, 1635 gl. Na Vrhu. Kostanjevica. — Relicijacija pos. Marjeta Vraničar iz Slamne vasi št. 20, 2601 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Stajnič iz Malih Lašč št. 2, 1412 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Andrej Kramar iz Blata, 650 gl. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Janez Štembov iz Iga. Ljubljana. — 3. e. džb. pos. France Hočevar iz Pijave gorice, 1579 gl. Ljubljana.

Dunajska borza.

7. januarija.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 30	kr.
Sreberna „	80 „ 40	„
4% avstr. zlata „renta, davka prosta	99 „ 85	„
Papirna renta, davka prosta	93 „ 90	„
Ogerska zlata renta 6%	120 „ 95	„
„ „ 4%	88 „ 95	„
„ papirna renta 5%	86 „ 55	„
Kreditne akeije	160 gld. 301	50
Akeije anglo-avstr. banke	120 gld. 111	80
„ avstr.-ogerske banke	845 „	„
„ Länderbanke	114 „ 40	„
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	626 „	„
„ državne železnice	322 „ 30	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	219 „	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 122	50
4% „ „ 1860	500 „ 136	50
Državne srečke „ iz l. 1864	100 „ 168	75
„ „ 1864	50 „ 168	„
Kreditne srečke	100 „ 170	75
Ljubljanske srečke	20 „ 23	„
Rudolfove srečke	10 „ 19	75
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	104 „ 50	„
„ „ Ferdinandove sev.	104 „ 75	„
London	120 „ 95	„
Srebro	— „	„
Ces. cekini	5 „ 72	„
Francoški napoleond.	9 „ 59	„
Nemške marke	59 „ 30	„

Izpraznjena je služba občinskega tajnika

pri Krški občini z letno plačo 500 gld. in prostim stanovanjem.

Prošnje z dokazi zmožnosti slovenskega in nemškega jezika ter sposobnosti za omenjeno službo, naj se vložijo do 31. januarija 1884 pri podpisanim županstvu.

Županstvo Krško,

5. januarija 1884.

Župan:

V. Pfeifer.

Hellerjeva svirála.

Ni je na svetu pripraviše reči za darila, kakor ravno Hellerjeva svirála, ki so bile leta 1881 v Melbourneu in leta 1883 v Zürichu s prvim darilom odlikovana.

Druge reči večinoma žaliyo občutljivost tega, ki jih prejme. Svirála je pa povsod dobro došlo. Kdo ni še imel ur v svojem življenju, v katerih ga je srce bolelo ali bilo otožno in si je želel samote: V takih slučajih — kako se prileže rajsko harmonija „svirála“, ki ga je le naviti treba in igra ti, dokler sam hočeš.

Za hotele, velike gostilne in restavracije skoraj ni večjega magneta, kakor so ravno svirála. Dohodki v marsikakem hotelu so se v kratkem času podvojili, odkar so si gostilničarji svirála omislili.

Častiti duhovščini prireja svirála najlepše koncerte, kar se jih misliči zamore, drugih po navadi tako ne hodijo poslušat.

To zimo razdelilo se bode 100 najboljših svirál med kupovalce svirál in svirálnih truzij in že kupee malenkosti lahko krasno svirálo zadene. Kogar veseli, naroči ga lahko naravnost iz tovarne I. H. Heller v Bernu, ki s sviráli vse kraljeve in cesarske dvore zaklada.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.